

Під час лікування птиці в зовнішнє середовище виділяються статевозрілі самки гельмінтів, які містять велику кількість яєць. Через певний час ці яйця стають інвазійними і можуть заражати птицю. Часто кури поїдають аскаридій, які вийшли з кишечника під дією антигельмінтика, а потім протягом кількох днів виділяють з послідом велику кількість яєць. Тому, дегельмінтизують птицю не в приміщенні, а в спеціальному загоні, де птицю витримують після дегельмінтизації близько 3 днів. Весь послід, що виділився після дегельмінтизації, збирають і складають у спеціальні гноєсховища, де яйця гельмінтів знезаражуються протягом 30 днів.

У курей, які перехворіли на аскаридіоз спостерігають морфологічні та функціональні зміни в кишечнику і в інших органах. Тому, поряд з дегельмінтизацією, поліпшують годівлю птиці, включаючи в раціон вітамінні та мінеральні підкормки. Досягти ліквідації гельмінтозів на птахофабриках можна лише при дотриманні комплексу загальної та специфічної профілактики.

УДК 636.09:599.32

МАРТИНОВ Роман, здобувач вищої освіти 5 курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **ЛАЙТЕР-МОСКАЛЮК Світлана** канд. вет. наук, доцент
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський, Україна

БІОЛОГІЯ ТА ГІГІЄНА УТРИМАННЯ ШИНШИЛ

Як у природі, так і в житті людини, тварини мають велике значення. Напевно, без них не було б людини. Розглянувши це значення необхідно відзначити, що людина, часом, не надає достатньої уваги тваринам, які стали невід'ємною складовою нашого світу. Чи ми часто задумуємося про те, яка роль тварин у нашому житті, яке призначення вони несуть? Часто люди звикли до тварин, як до природної частини свого оточення, але водночас, можуть не помічати їхнього внеску або відноситися до них як до простих речей чи іграшок.

Вважаємо за необхідне висловити свою позицію стосовно біологічних та гігієнічних аспектів утримання шиншил на базі еколого-натуралістичного центру учнівської молоді міста Кам'янець-Подільський (ЕНЦУМ).

Історично шиншилам назву дали іспанці, які відвідали Південну Америку у 1524 році. Термін «Chinchilla» буквально перекладається як «маленька Чінча» та походить від назви індіанського племені чінча, члени якого використовували шкіру шиншил для свого одягу.

Розведення шиншил у неволі розпочалося у 20-му столітті, коли американський інженер Матіас Ф. Чепмен шукав диких шиншил, які на той час були рідкісні. Вони стали основою для нового покоління хутрових

тварин, що штучно розводилися. Протягом 20-30-х років їхня кількість зростала на 35%, а в 50-х роках шиншилові ферми були поширені у більшості розвинених країн. Проте через інтенсивне полювання за цінним хутром, їхні чисельності значно зменшилися, і наразі вони внесені до червоного списку Міжнародного союзу охорони природи.

Шиншили розводяться для отримання хутра на фермах у багатьох країнах та також є популярними як домашні тварини. Вони мають унікальні особливості: їхнє хутро настільки щільне, що не притягує паразитів, а всі зуби у шиншил не мають коренів та ростуть протягом всього життя.

Шиншили переважно моногамні. Шлюбний період проходить між листопадом і травнем. Самка зазвичай народжує два потомства на рік, 1–5 дитинчат в кожному. Вагітність довгохвостої шиншили триває від 110 до 128 днів. Шиншили народжуються добре розвиненими, з розплющеними очима. Вони повністю покриті хутром і важать до 70 грам. Лактаційний період триває 6–8 тижнів, приблизно в 2 тижні від народження шиншиленята починають пробувати дорослу їжу (спочатку сіно). Статевої зрілості молоді особини досягають приблизно до 8 місяців. Шиншили приносять потомство 8 років, тривалість їх життя в природних умовах близько 10 років, а в домашніх умовах може складати більше 20 років.

В еколого-натуралістичного центрі учнівської молоді шиншил утримують у клітках розміром 70×70×130 см, які доповнені драбинкою та тунелем діаметром 10 см. Кожній шиншилі надають можливість сховатись, обладнавши в клітці відповідну кількість будиночків та тунелів. Шиншилам необхідний чистий сухий пісок для прийняття ванни, годівниці та напувалки для їжі та води. Також їм потрібні іграшки для стесування зубів та колеса для фізичних вправ.

Для забезпечення шиншилам оптимальних умов, підтримують температуру у приміщенні на рівні 18 – 20°C та вологість близько 70%. Для підтримки чистоти кліток, їх прибирають щодня. Ретельно слідкують за тим, щоб металева поверхня клітки не була без підстилки, для якої використовують сіно, тирсу, наповнювач для туалету.

З метою знищення патогенних мікроорганізмів раз на місяць проводиться дезінфекція. Також, слід зазначити, що шиншили досить рідко хворіють, завдяки своїм біологічним особливостям. Проте, у ЕНЦУМі реєструють захворювання шлунково-кишкового тракту шиншил, що виникає внаслідок неконтрольованого, неякісного годування їх дітьми. Шиншили відносяться до всеїдних. Основу їх раціону складають різні трав'янисті рослини, в основному злакові, боби, також насіння, мохи, чагарники, кора дерев, висушені ягоди та фрукти, дрібні комахи.

Загалом, утримання шиншил потребує певних знань та уважності, проте воно дозволяє забезпечити їм належні умови, створити здорове середовище для їхнього розвитку та принести радість та цікавий досвід дітям міста у взаємодії з цими непересічними тваринами.